

РЕШЕНИЕ

№ 1815

гр. Варна, 03.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на трети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Даниела Д. Томова

Членове: Пламен Ат. Атанасов
Десислава Г. Жекова

при участието на секретаря Мая М. Петрова
като разгледа докладваното от Даниела Д. Томова Въззивно гражданско дело
№ 20213100501351 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Въззивното производство е разгледано по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. №285085/26.04.2021г. по описа на ВРС, на ИВ. ХР. ХР., ЕГН *****, с адрес в гр. Варна, подадена чрез пълномощник адвокат Д.А., ВАК, срещу решение №261063 от 25.03.2021г. на Районен съд - Варна, 12-ти състав, постановено по гр.д. №2515/2020г. по описа на ВРС.

С обжалваното решение са отхвърлени като неоснователни предявените от ищеца И.Х. искове с правно основание чл.181, ал.1 от ЗМВР и чл.86, ал.1 от ЗЗД спрямо ответника Областна дирекция на МВР - Варна, за плащане на левовата равностойност на храната, която ответникът в качеството си на работодател е следвало да осигурява ежемесечно на ищеца в качеството му на служител на МВР за периода от 01.02.2017 г. до 31.01.2020 г., в общ размер на 4 320 лева, и на обезщетение за забава, считано от 01.02.2017г. до окончателното плащане, чийто размер до 24.02.2019 г. е 648,92 лева.

Поддържаните във въззивната жалба оплаквания са за незаконосъобразност, неправилност и необоснованост на обжалваното решение. Въззивникът – ищец в първоинстанционното производство оспорва като неправилен и необоснован извода на първоинстанционния съд, че след като в §69, ал.6 от ПЗРЗИДЗМВР законодателят е предвидил, че „при назначаване на служителите по ал.1 се определя индивидуална заплата, не по-ниска от определената към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за

научна степен и левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 от ЗМВР”, то в основното възнаграждение на ищеца е била включена сумата за храна. Направата на такъв извод намира и за недопустима презумпция от страна на съда с оглед факта, че ответникът не само не е посочил и представил доказателства, от които да се установява как е формиран размера на индивидуалната работна заплата на ищеца, но и изрично е заявил, че на ищеца не е начислена и изплатена левовата равностойност за храна. Като излага отново основните си фактически и правни твърдения относно естеството на правоотношението между страните и приложимите към него нормативни разпоредби на общия Закон за държавния служител и специалния Закон за МВР, въззивникът – ищецът аргументира становището си, последователно поддържано в хода на първоинстанционното производство, че като служител на МВР по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР има право да получи от работодателя си храна или левовата ѝ равностойност, предвидени в специалните разпоредби, уреждащи правния статут на лицата, работещи в системата на МВР. Според въззивника, противната теза на ответника, възприета изцяло от първоинстанционния съд, че специалната разпоредбата на чл.181, ал.1 от ЗМВР не е приложима за служителите по чл.142, ал.1 т. 2 от ЗМВР, е в противоречие с принципите на управление на държавната служба в МВР, в частност със забраната за дискриминация и обективност.

При тези основни оплаквания въззивникът моли въззивния съд да отмени обжалвания съдебен акт и да постанови ново решение по същество на спора, с което претенцията му да бъде уважена в цялост.

Насрещната страна – ответникът Областна дирекция на МВР - Варна, не е подала отговор на въззивната жалба.

Страните не са взели участие в съдебното заседание пред въззивния съд. С молба, подадена преди заседанието, пълномощникът на въззивника адвокат Д.А., е заявил, че поддържа въззивната жалба и моли за нейното уважаване. Моли да му се присъдят сторените разноски по делото.

За да се произнесе по същество на предявената въззивна жалба, съдът взе предвид следното от фактическа и правна страна:

Исковото производство е инициирано от ищеца ИВ. ХР. ХР., ЕГН *****, с адрес в гр. Варна, като е поискано от съда да осъди ответника Областна дирекция на МВР – Варна да му заплати полагащата му се на основание чл.181, ал.1 от ЗМВР левова равностойност на храната, която ответникът в качеството си на работодател е следвало да осигурява ежемесечно на ищеца в качеството му на служител на МВР за периода от 01.02.2017 до 31.01.2020 година. Претенцията е за сума в общ размер на 4 320 лева като същата се претендира ведно със следващото се обезщетение за забава считано от 01.02.2017г. до окончателното плащане. За периода до 24.02.2019 г. обезщетението е заявено в размер на 648,92 лева.

Не е спорно, че през процесния период страните са били обвързани от служебно правоотношение, по силата на което ищецът И.Х. е имал статут на държавен служител по

смисъла на чл.142, ал.1, т.2 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР). Установено е по делото, че ищецът е назначен на служба в МВР през 1998 г. като със Заповед № 8121К-1095/02.02.2017 г. на министъра на вътрешните работи същият е преназначен за държавен служител на длъжността „Старши експерт“ в сектор „Човешки ресурси“ към отдел „Административен“ при Областна дирекция на МВР – Варна (ОД на МВР-Варна), считано от 01.02.2017г. Тази длъжност ищецът е заемал и към момента на предявяване на иска.

Спорът е изведен при възражението на ответника ОД на МВР-Варна, че след 02.02.2017г. на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР, какъвто именно е ищеца след преобразуването по силата на § 69 от ПЗР на ЗИДЗМВР (В сила от 1.02.2017г. - ДВ, бр. 81 от 2016г.) на служебното му правоотношение, не се дължи предоставяне на храна или левовата ѝ равностойност. Според ответника, тази група служители на МВР (по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР) е изключена от приложното поле на чл.181, ал.1 от ЗМВР, като в този смисъл са и издадените по реда на чл.181, ал.4 от ЗМВР министерски заповеди, предвиждащи заплащане на левова равностойност на храна (в определен за целия процесен период размер от 120 лева месечно) единствено на служителите по чл.142, ал.1, т.1 и т.3 от ЗМВР. Извод в тази насока ответникът черпи и от разпоредбата на § 69, ал.6 от ПЗР на ЗИДЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016г.), съгласно която при преобразуването на служебните правоотношения на посочената в ал.1 категория държавни служители в МВР в служебни правоотношения по Закона за държавния служител (ЗДСл), индивидуалната основна заплата, която се определя на тези служители не трябва да е по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на изменителния закон възнаграждение, „определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1.“.

Анализът на приложимата нормативна уредба не дава основание да се приеме, че служителите по чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР е отречено правото да получават храна или нейната левова равностойност. Изрична е разпоредбата на чл.181, ал.1 ЗМВР, че храна или нейната левова равностойност се полагат на служителите на МВР (т.е. на всички служители) като същата не прави разграничение по отношение на отделните групи служители, посочени в чл.142, ал.1 ЗМВР (т.1 - държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; т.2 – държавни служители; т.3 - лица, работещи по трудово правоотношение).

Фактът, че статутът на служителите по чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР се урежда със Закона за държавния служител (ЗДСл), не изключва приложението на други нормативни разпоредби, относими към конкретното служебно правоотношение. В случая това е Законът за МВР доколкото тези държавни служители изрично са признати за служители на МВР (чл.142, ал.1 ЗМВР). Съотношението на двата закона е на общ към специален, съответно общите разпоредби на ЗДСл намират приложение само доколкото липсват изрични специални правила в ЗМВР, които биха дерогирали общия закон. Да се приеме, че служителите по чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР са изключени изцяло от приложното поле на

специалния Закон за МВР, е тълкуване *contra legem* в противоречие на предметния обхват на закона (чл.1 ЗМВР) и на основните принципи на управление на държавната служба в МВР (чл.141 ЗМВР).

Че на държавните служители, чийто статут основно се урежда със Закона за държавния служител, не е отречено априори правото като служители на МВР (чл.142, ал.1 ЗМВР) да получават храна или нейната левова равностойност, явствува и от разпоредбата на § 69, ал.6 от ПЗР на ЗИДЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.), съобразно която при преобразуването на служебните правоотношения на посочените в ал.1 държавни служители в МВР следва да се запази получаваното към този момент възнаграждение, включващо и левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 ЗМВР (наред със заплатата за длъжност и допълнителното възнаграждение за прослужено време), като определената индивидуална основна заплата не може да бъде по-ниска от него.

Налага се при това положение извод, че държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР не са изключени от приложното поле на чл.181, ал.1 ЗМВР. Единствената хипотеза, при която осигуряването на храна или заплащането на нейната левова равностойност би могло да бъде изключено за държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР, е когато тези средства са включени в основното им трудово възнаграждение, определено след преобразуване на правоотношението в съответствие с разпоредбата на § 69, ал.6 от ПЗР на ЗИДЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.). Това, с оглед и насрещните възражения на ответника, аргументирани с тази законова разпоредба, възлага в доказателствена тежест именно на ответника да установи, че в конкретния случай при преобразуване на служебното правоотношение на ищеца в определената му индивидуална основна заплата като компонент е била включена и левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 ЗМВР. Ответникът не е изпълнил тази доказателствена тежест. Законът не въвежда презумпция в тази насока, както неправилно е приел районният съд.

Нито от заповедта за назначаване № 8121К-1095/02.02.2017 г. на министъра на вътрешните работи (определяща ниво на основната месечна заплата 21), нито от представените от ответника платежни бележки (фишове за заплата) за м. ноември и м. декември 2016г., съответно за м. януари, февруари и март 2017 г. става ясно дали при формирането на индивидуалната заплата на ищеца са били включени и изплащаните до преобразуването на служебното му правоотношение допълнителни средства за храна (в левовата ѝ равностойност). Не става ясно и какъв е определеният размер на заплатата за длъжност, като се съобразява и фактът, че за изминалото време процентът за прослужено време се е повишил. При тези данни не може да се направи категоричен извод, че в посочените в платежните бележки за м. февруари и март 2017 г. заплати е била калкулирана и левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 ЗМВР, съобразно ал. 6 на § 69 от ПЗР на ЗИДЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.).

Като се има предвид и това, че служебното правоотношение възниква по силата на заповед, а не от трудов договор, при който страните да са равнопоставени, доказателствената тежест за установяване, че при определянето на индивидуалната основна

заплата е спазена разпоредбата на § 69, ал. 6 е била спазена, съответно, че полагащата се сума за храна е част от компонентите, формиращи същата, е на ответника - работодател. Недопустимо е съдът да изгражда решението си на базата на предположение, че щом като самият закон определя начина, по който се формира основната заплата на служителя по служебното правоотношение, то след преназначаването му, считано от 01.02.2017г. възнаграждението за прослужено време и левовата равностойност на храната представляват компонент от получаваното от него основно възнаграждение, поради което и извън основното си възнаграждение служителят няма право на отделно допълнително възнаграждение за храна. По никакъв начин от заповедта на работодателя, касаеща формирането индивидуалната заплата на ищеца, не става ясно такова перо да е било включено, както и ако е било включено какво е по размер за съответната категория държавини служители. По делото липсват и доказателства за счетоводните записи, от които да се установи дали такива суми са били заделени и изплатени от работодателя на конкретния служител.

При тези фактически и правни констатации съставът на въззивния съд приема предявеният главен иск за основателен. Съгласно разпоредбата на чл.181, ал.4 ЗМВР, размерът на сумите и доволствията по ал. 1 – 3 се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. По делото е несъмнено установено, че през процесния период действат Наредба № 81213-773 от 01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, Заповеди № 81213-37/19.01.2016 г., № 81213-58/09.01.2017 г., Заповед № 81213-44/16.01.2018 г., № 81213-1716/28.12.2018 г. и № 81213-1464/31.12.2019 г. на министъра на вътрешните работи. Независимо, че същите адресират единствено към служителите на МВР по чл.142, ал.1, т.1 и 3 и ал.3 ЗМВР, определените размери на полагащата се храна в размер на 120 лева месечно са относими и приложими и спрямо ищеца. Законът не делегира на МВР да определя кои са субектите - носители на правото да получат храна или паричната ѝ равностойност, а възлага единствено да се определи реда и условията за предоставянето на храната и другите доволствия, визирани в чл.181, ал.1 и 3 ЗМВР. За претендирания с иска период от 36 месеца общият размер на дължимите ежемесечно суми за храна по чл.181, ал.1 ЗМВР е 4 320 лева. Предявеният главен иск следва да бъде уважен в цялост.

По делото нито се твърди, нито се установява въззиваемият ответник да е престирирал на ищеца дължимата ежемесечно храна или нейната левова равностойност в процесния период, поради което като основателен се цени и акцесорният иск за заплащане на обезщетение за забава, който следва да бъде уважен в претендирания размер. Дължимата главница от 4 320 лева следва да се присъди със законната лихва, считано от дата на подаване на исковата молба до окончателното плащане. Съобразявайки извършените в хода на първоинстанционното производство процесуални действия от ищеца и съда (становище от 17.07.2020г., определение №9143 от 20.07.2020г.) въззивният съд приема, че посочването (уточняването) на ответника – пасивно легитимиран да отговаря по предявените иски в лицето на Областна дирекция на МВР - Варна не е сторено по реда на чл.129, ал.2 ГПК (в

който случай поправената искова молба се смята за редовна от деня на подаването - чл.129, ал.5 ГПК), а чрез замяна на страна на основание чл.228, ал.3 ГПК (основание, изрично посочено в определение №9143/20.07.2020г.). Ето защо законната лихва следва да се присъди считано от 17.07.2020 г. (деня на постъпване в съда на исковата молба срещу този ответник).

Като е достигнал до противоположен извод за основателността на исковите претенции, излагайки различни от мотивите на въззивния съд съображения за това първоинстанционният съд е постановил неправилно решение по същество на спора, което следва да бъде отменено. Въззивната жалба се преценява за основателна и се уважава в цялост.

В съответствие с това и съобразявайки нормата на чл.78, ал.1 от ГПК като основателно се цени и искането на въззивника да се осъди ответника да му репарира сторените разноски за исковото производство. Съобразно представените списъци по чл.80 ГПК и доказателствата към тях (л.39, л.163, дело ВРС; л.54-56, дело ВОС), същите се претендират в общ размер на 1 200 лева – платени адвокатски възнаграждения за осъществената защита от адвокат в първоинстанционното въззивното производство от по 600 лева. Именно този общ размер на сторените в двете инстанции разноски ответникът следва да репарира на ищеца.

На основание чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да бъде осъден и да заплати следващите се държавни такси за уважените от въззивната инстанция искове (в т.ч. и за въззивното обжалване). По сметка на първоинстанционния Варненски районен съд ответникът следва да заплати сумата 228,80 лева (172,80 лв. – д.т. по главния иск; 50 лв. – д.т. по акцесорния иск), а по сметка на въззивния Варненски окръжен съд половината от тази сума, т.е. 111,40 лева.

Въз основа на изложените мотиви и на основание чл.271, ал.1 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №261063 от 25.03.2021г. на Районен съд - Варна, 12-ти състав, постановено по гр.д. №2515/2020г. по описа на ВРС, *като вместо него ПОСТАНОВЯВА:*

ОСЪЖДА Областна дирекция на МВР - Варна, с адрес град Варна, ул. „Цар Калоян” № 2, да заплати на ИВ. ХР. ХР., ЕГН ***** , с адрес гр. Варна, ул. „Трепетлика” №7, сумата **4 320 лева** (четири хиляди триста и двадесет лева), представляваща общият размер на левовата равностойност на храната, която ответникът в качеството си на работодател е следвало да осигурява ежемесечно на ищеца в качеството му на служител на МВР за периода от 01.02.2017 до 31.01.2020 година, на основание чл.181, ал.1, във вр. с чл.142, ал.1 от ЗМВР, **ведно със законната лихва** върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 17.07.2020г., до окончателното ѝ плащане, **както и сумата 648,92 лева** (шестстотин четиридесет и осем лева и деветдесет и две стотинки), представляваща

общият размер на следващото се обезщетение за забава в размер на законната лихва върху отделните главници (в ежемесечен размер от 120 лева) за периода от 01.02.2017г. до 24.02.2019 г., на основание чл.86, ал.1 от ЗЗД, **както и сумата 1 200 лева** (хиляда и двеста лева), представляваща сторени при двуинстанционното разглеждане на делото разноси, на основание чл.78, ал.1 от ГПК.

ОСЪЖДА Областна дирекция на МВР - Варна, с адрес град Варна, ул. „Цар Калоян” № 2, да **заплати в полза на ВАРНЕНСКИ РАЙОНЕН СЪД**, по съответната сметка на съда, **сумата 228,80 лева** (двеста двадесет и два лева и осемдесет стотинки), представляваща общия размер на дължимите държавни такси по уважените искове за първа инстанция, **съответно в полза на ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖЕН СЪД**, по съответната сметка на съда, **сумата 111,40 лева** (сто и единадесет лева и четиридесет стотинки), представляваща общия размер на дължимите държавни такси за въззивното обжалване, на основание чл.78, ал.6 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл.280, ал.3 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____